

ROZHOVOR

S autobusem se dá zajet téměř kamkoli, kam vede silnice

Jana Soprová

Herec Petr Reif má Bufet, a má taky autobus. Bufet je divadlo a je mu jedenáct let, autobusu je téměř třicet let, jezdí po vlastech českých a hraje se v něm divadlo. A prý se v něm bude divadlo hrát, i když bude nepojízdný. Do Chrudimi Petr Reif přijel z hradeckého festivalu a hrál hned 3x. Sólově. Dvakrát v autobuse inscenaci *Unhappy Happy* a ve stanu *Věci*, improvizované představení, kde se inspiruje předměty, které mu diváci nachystají... Povídali jsme si o divadle, autobuse a taky o tom, kde a s kým hrál a hraje. Poslouchal nás, a sem tam přidal poznámku, režisér Honza Kačena, jeden ze stálých Petrových spolupracovníků.

Jak vznikl Autobuf a kdo je členem?

Já to upřesním, soubor se jmenuje divadlo Bufet, a Autobuf se jmenuje pojízdný kulturní prostor v autobuse. Členové se různě proměňují. Začali jsem to dělat se spolužáky z DAMU, s Jitkou Nejedlou a Kubou Folvarčným. A s Ivanou Huspekovou, nyní Machalovou, jsme na koleně udělali úplně

první inscenaci *Řidič*. Od té doby se to různě proměňuje, většinou spolupracuju tak se dvěma třema lidmi, protože se jich tam moc víc nevejde. Ani by se to nezaplatilo, kdyby jich bylo víc. V poslední době spolupracuju s Honzou Kačenou, který režíroval dvě věci *Unhappy Happy* a naši poslední inscenaci *Jacek staví dům*.

ÚVODNÍK

Vdechovat se

Hana Strejčková

Od dob náboženských rituálů, v nichž loutka měla své nezastupitelné místo, jsme se posunuli v čase, kdy zase mnozí žijí s pocitem vlastní nenahraditelnosti. Ovšem, ne všichni! Ti, kteří vědomě pohybují předměty, manipulují s figurami, čili hráči s loutkami, ať jsou místní, přespolní, zblízka i zdaleka zahraniční, stále ještě hledají důvod, jak se doplnit, či substituovat, proč vedle sebe postavit „neživého partnera“. Točíme se v kruhu otázek po funkčnosti, estetice a sdělnosti jako hlína pod rukama hrnčíře. Jenže z obojího může vzniknout neforemná hrouda, nebo naopak vzejít umění. Čím to? Zkušenostmi, vzděláním, technikou? Anebo díky technologiím, ornamentům a módní vlně? Vdechnout život předmětu vnímám jako osobitou cestu, na níž se učíme dýchat za druhé a pro ostatní. Nahlédneme-li do zákulisí a zkušeбен světových mistrů objektového divadla, popisují tento stav například, jako když dýcháte do konečků svých prstů, kterými ožívujete bytost. Loutkářská Chrudim je pro mne mini lexikonem pojmu (ne)zastupitelný, (ne)nahraditelný, a hlavně sobě i světu otevřenou přehlídkou umění vdechovat (se). Nenahraditelnost našeho vědomého dechu pak činí jakoukoliv loutku kdekoliv nezastupitelnou. V Praze, Paříži, Londýně, Torontu... i na Chrudimi!

pokračování ze str. 1

Na škole vždycky vznikají soubory (tak jako ten váš v roce 2008), ale ne vždy se udrží. Jak vznikla myšlenka hrát v autobuse?

Vzniklo to tak, že jsem byl několikrát svědkem toho, kdy si kamarádi pronajali nějaký prostor, dali do toho spoustu energie, opravili to a udělali z něj divadlo, a pak je třeba po dvou letech z toho prostoru vyhodili. To mi vždycky bylo hrozně líto, trpěl jsem za ně. A tak mě napadlo vyřešit to tímhle způsobem... Ten autobus samozřejmě časem shnije, ale pravděpodobně mi ho nikdo nevezme. A zároveň mi přijde, že s autobusem se dá zajet téměř kamkoli, kam vede silnice. Takže tu kulturu, ty naše inscenace, můžeme zavézt kamkoli.

A opravdu jezdíte?

Dříve jsme jezdili po vesnicích, dnes spíš jen po festivalech. Ale občas se ozve někdo z nějaké vesnice, tak tam zajedeme. Jednou jsme hráli dokonce v lese. Sehnali nám agregát, běžel padesát metrů od autobusu a my hráli v autobuse, což by normálně asi nešlo.

Jak jsem se dočetla, zakoupil jste autobus za poměrně nízkou cenu, ale byl už pětadvacet let starý. V jakém stavu je teď?

V roce 2009 stál ten autobus 50 tisíc. Plně funkční nebyl nikdy, vždycky něco nefungovalo. Ale měl jsem štěstí – myslel jsem, že si, že vydrží třeba tři roky, ale drží dodnes. Jen občas se něco poláme, třeba, když jsme hráli v Opavě, praskla tam voda, musel se opravovat v místním dopravním podniku, ale náklady nebyly

vysoké. Minulý rok se hodně polámalo, když jsem jel z festivalu z Hradce. Tak jsem už nepočítal, že bychom ho zprovoznili. Ale od kamarádů a fanoušků jsme na Hithitu vybrali nějaké peníze, a mohli ho opravit tak, že je ještě pojízdný. Snad ještě rok dva vydrží.

A když nevydrží, koupíte nový?

Ne. Nekoupím, protože nový stojí strašně moc peněz, a staré nejsou pojízdné. Ale v každém případě bychom v něm chtěli hrát dál, i když už nebude pojízdný. Teď jsme se domluvili s Tygrem v tísni. Měli bychom stát v Praze u Vily Štvanice, snad bez časových omezení.

Za ta léta už jste nastřádali dost inscenací, mj. Řidič, Prasečiny Škoda 1981, Můj šéf je debil. Někdy jsou to docela úlety – není divu, když s vámi spolupracuje pan režisér Kačena... Jak vzniká dramaturgie? Je to vaše invence, nebo si necháte od někoho radit?

V průběhu těch deseti jedenácti let se dramaturgie dost proměnila. Ze začátku jsme si vždycky řekli, že něco uděláme, a udělali jsme to. Jako třeba *Prasečiny*, podle knihy francouzské autorky Marie Darrieussecq. V poslední době je to tak, že já přinesu nějaký nápad, a Honza Kačena to se svou autoritou vždycky nějak přehlasuje. Takže děláme tu věc, kterou chce on.

A k těm úletům. Mám pocit, že nám to společně jde dobře – Honza mě nutí trochu víc lítat, a já ho nutím trochu víc neulítávat. Takže nám to dohromady funguje, že to není takový blázninec,

jaký on dělá obvykle, a já zas nedělám díky němu tak přízemní věci.

Tady na festivalu jste představil dvě sólovky, v případě *Unhappy Happy jde o regulární inscenaci, druhá improvizovaná. Je ta improvizace absolutní?*

Je to stoprocentní improvizace. Samozřejmě, některá témata, která má člověk v sobě, se můžou opakovat, vyjdou na povrch. Ale snažím se vycházet z věcí, které přinesou diváci, ze samotných těch diváků, z konkrétní nálady, tématu, místa, kde se to hraje.

Jaká témata máte v sobě?

Je to určitě smutek z ekologie, z lidské nadřazenosti nad těmi věcmi, nad přírodou, z pocitu, že jsme tady nejsilnější. To mi nějak vadí, mám pocit, že to tady válcujeme.

Divadlo Bufet ovšem není jediné, kde vás mohou diváci vidět. Pamatuji se, že jste hrál třeba s Miřenkou Čechovou...

To je moje spolužačka z DAMU, hrál jsme s ní v *Anně Frankové* a pak po vzniku Spitfire Company v *Bad Clowns*. Teď hraju ve Studiu hrdinů, nedávno jsme měli premiéru inscenace *Stiller*, režíroval Ivan Buraj a Honza Kačena dělal dramaturgii. A teď mi Ivan Buraj nabídl další spolupráci.

Pozn. Poslední informace zanikla v razantní muzice skupiny Bombardák (Povidla, povidla, povidla...), a tak jsme raději skončili. ●

Provzdušněný obraz pro nejmenší

Ema Šlechtová

Soubor ODIVO z Banské Bystrice letos přivezl do Chrudimi inscenaci *Aero* – určenou pro ty nejmenší diváky, tedy batolata. Tvar komunikuje především po vizuální stránce a jak už samotný název napovídá, elementární složkou kouzelných pokusů je vzduch a jeho proudění. Prostřednictvím pumpiček, fénů, a především šesti velkých větráků uvádějí tvůrci do pohybu igelitové panáky, barevné míčky, špejle, peří nebo pestrobarevné konfety. Na jednu stranu tvůrčí objevování fyzikálních možností často zůstává pouze v momentu obrazovosti. Komunikace je v určitých chvílích příliš jednostranná a nepřizpůsobivá cílové skupině, byť se herci snaží po celou dobu udržet oční kontakt a zaujatý výraz jakožto motivaci. Zatímco situace, ve kterých je pohyb propojen se zvukem a dynamickým střídáním efektů, plně fascinují, pozastavené a opakující se smyčky v hledišti vyvolávají šum a neklid. Silnou stránkou *Aera* však zůstává hypnotický důraz na „teď a tady“, zpomalení času a technická jemnost, se kterou se Mária Danadová a Juraj Smutný na scéně pohybují. ●

Divadelní jízda neb sjetí?

Hana Strejčková

Noční Autobus divadla Bufet s představením *Unhappy happy* proměnil prázdninový večer v dekadentní jízdu skrz naskrz poškozenými mozkovými laloky. Zašlá karosa s nejlepšími léty dávno za sebou do svých útrob přijala zhruba čtyřicet na pohled nic netušících diváků. Divadlo uprostřed pojízdného, byť vysloužilého autobusu, stylově připomnělo pražskou postavu Vincenta Venera, frontmana kapely Svatý Vincent, básníka a autora stejnojmenného alba i následujícího pod názvem *Tančete na hrobech*. Herec Petr Reif se do role člověka ztrácejícího zrak, kdy však tento fakt je pouze pro hlavní charakter ukotvující smyčkou, odhodlaně obul. Hrál s obrovským nasazením, ať už předstíral mentální deficit, ztrátu paměti, nevidomého a mnohé další figury, přímo i nepřímo spolu související, dovedených do absurdních poloh až dada, řevu, k nadsazeným projevům mimo „středoevropskou společenskou seberegulaci“. Tryskal z něj pot, ale hlavně chrлил slova, jako když chlemtal pivo s rozdrobeným knedlíkem, anebo hlasem či fyzickou akcí přepínal mezi postavami, jako když utíkáte od televizních reklam z kanálu na kanál. Vodopád šílenství s akcentem na odlišné vnímání reality živě ne snad tolik z důvodu postupného oslepuvání, ale silně z rozhořčení z vnějšího zaslepení a nevidění. Přehršle symbolů vložených do rekvizit, manipulace s předměty ohrožující nejbližší publikum, desítky nelogických napojení a nepředvídatelné střihy udržovaly diváky v permanentním napětí. To ani nebyl černý humor, ale směs nejtmavších kameňáků, které nešetřily nikoho, včetně Boha. Kdo by to čekal, že vedle divadla zaparkovaný starý autobus, zevnitř i zvenku pomalovaný a popsáný, s prosezenými sedadly a nedoléhajícími dveřmi, může být tak pitoreskní, obrácenou estetikou okouzlující, až ohlušující. Divadlo jednoho herce *Unhappy happy* v režii Jana Kačeny svým provedením – „poetikou“ navázalo například na inscenaci *Ocasem tygra* divadelního souboru Anička a letadýlko, v němž Anna Duchaňová převracela Saroyanův příběh naruby, donaha, na dřevě. Festival Loutkářská Chrudim začal opravdu velkoryse. A tak mne napadá – setře se letos pojem „festivalový“ vs „místní“ divák? Jaké jsou jejich estetické hranice? Pevně věřím, že bez bariér. ●

Příběh o putování, hledání, ztrátě a nalezení

František Kaska

Studio DAMÚZA zásobuje Loutkářskou Chrudim už několik let inspirativními inscenacemi. *Útěk* tvůrčího týmu Katarína Vrbová, Réka Deák, Husam Abed a Jakub Šulík patří k těm náročnějším. Muž, chlapec a pes, později jen chlapec a pes utíkají před nebezpečím, navštěvují podivné světy, po ztrátě otce dokončuje cestu chlapec a setkávají se znovu ve stínovém světě, protože na tomto pro ně není místo. Je to příběh o putování, hledání, ztrátě a nalezení. Příběh plný běhu, mystiky, znaků a metafor. Nejsem si úplně jistý věkovou adresností 6+, děti kolem mě byly poněkud zaskočené. Ani já jsem si nebyl jistý, že čtu vše, co tvůrci zamýšleli. V představení zaznělo jen jedno české slovo (paradoxně zbytečně, protože POMOC bylo jasné ze situace a intonace), jinak se mluvilo minimálně. Zástupnou řeč s využitím slov anglických a asi nějakého domorodého nářečí (nebo šlo o svojštinu souboru?). Jednoduchá scénografie připomínala nejprve obrovský klobouk, který svlékáním vrstev představoval nová prostředí, funkčně využitá točna umožnila souboru zdůraznit základní motiv probíhání světa. Chvilu, kdy se malí diváci ztráceli, jsem poznal podle vrzajících židlí a častějšího šeptání. Naopak zaujatí a spojení s postavou (chlapce, psa, kuřete) byli ve scénách nebezpečí, vzdorování osudu a smutku z příkoří či samoty. Otázka: Co to je?! zazněla mnohokrát, ale když šlo o světožravého stále rostoucího démona či stonožkovité a vetřelcoidní potvory vylézající z podsvětí, vnímal jsem podtext: Ať je to cokoli, nechci to najít pod svou postýlkou. ●

Petr Reif/ improvizální představení Věci

Seminář D • Autorsko–dramatizátorský

Kolik princů má dobývat princeznu?

Sára Kordová

„Omlouvám se, že ruším. Mohu dál?“ „Co si přeješ? Jo ahá, redakce. Každý rok říkám že, první den je to vždycky stejné. Každý rok slyšíte to samé. Věnujeme se lidové pohádce, kterou rozebereme. No, pojďme pokračovat, jak je to s tou princeznou. Co to jako má být? Ona tam žije 15 let a najednou, z ničeho nic objeví vchod do věže,“ Luděk Richter rychle navazuje na oči-vidně přerušenu diskuzi. U stolu zaplněného papíry sedí šest seminaristů a jeden po druhém odpovídá na otázku. „No tam je to překvapení, to tajemství, napětí.“

V místnosti zdravé napětí nechybí, překvapení ale nikdo příliš nečeká. Autorsko-dramatizátorský seminář D je na Chrudimi již tradicí a pravidelně si ho vyhledá každý, kdo by se chtěl

dozvědět a naučit něco o dramaturgii, režii a práci s textovou předlohou. „Analyzujeme text s výhledem na to, jak může být divadelně zajímavý. Jakým způsobem nejlépe zachovat to, co říká, co v sobě nese. Třeba to napětí.“ Následuje diskuze o tom, jak divadelně vyjádřit oněch sto let, kdy se mnoho princů pokoušelo spanilou princeznu osvobodit. „Mělo by být vidět, jak se tam princové dobývají? A pokud ano, kolik je to správné množství? Dva princové? Tři?“ „Co kdyby během chůze toho posledního jenom z křoví padaly lebky?“ „Já bych tam prostě dal hřbitov.“ Tím končí má návštěva semináře a tematicky začíná den plný rakví na jevišti... ●

Pojďte být s námi i online

www.instagram.com/loutkarska_chrudim
nebo

www.facebook.com/LoutkarskaChrudim

Sledujte, komentujte, sdílejte, zvěte, informujte a užívejte!
Žijeme #loutkarskachrudim

Seminář L • NA DRAKA!

Leporelo malých loutkářů

Za zvuků divokých vikingských válečníků

Barbora Jurašková

Kolem oběda jsem vyrazila zjistit, jak probíhá první den na semináři L. Oproti očekávání, že se program bude teprve pomalu rozjíždět, jsem s překvapením vstoupila do rozdivočelé třídy plné malých pobíhajících Vikingů. Na to jsem nebyla připravená... Očima jsem hledala lektorky Jiřinu Polanskou a Alenu Štěpánovou.

„Trochu se nám tu dneska vaří hlavy,“ bylo mi vysvětleno. Po chvíli se třída zklidnila a děti se začaly zvuky divokých (i méně divokých) válečníků svolávat do jednotlivých skupin. Pro zachování autentické atmosféry tvrdého severu prolétly ještě vzduchem některé vikingské nadávky jako Do prašivýho soba! nebo Do smradlavý boty! Pak vyběhly hledat tajemné předměty ukryté na chodbě školy.

Mohla jsem se konečně rozhlédnout po místnosti a udiveně zjistit, kolik se toho dá stihnout za pár hodin. S dnešním ránem děti vstoupily do příběhu, který je bude provázet celým festivalem. Ten podle vlastní fantazie převádějí na papír. Na výstavce se kromě loutek draků objevily válečné lodě, ale třeba i legendární nůž rybička, helikoptéra nebo technicky vyspělé létající prostředky. Taková fantazie účastníků slibuje nevšední zážitek v podobě závěrečné výstavy! ●

Špióním, špióníš, špióníme

Seminář O

Seznamovačka a pak... Přes všechny zážitky z představení už nevím, co bylo ráno a co je teď.

agent SKladný

Seminář L

Dnes jsme hráli seznamovací hry a poté vyráběli papírového draka a taky jsme poslouchali příběhy.

agent -lost-

Seminář I

Tajný prostor navštívíme
impro v praxi vyzkoušíme
s příběhem se seznámíme
pyramidu postavíme
něžně sobě namlátíme
asociace sdílíme
velmi všední znevšedníme
zítra se snad seznámíme

agent -noname-

Seminář H

Ráno po mém příchodu na seminář přišli dva usměvaví a pozitivně naladění lidé (naši lektori). Tento den se jmenoval „kamarád“ a to mělo vyjadřovat naše seznámení. První den semináře jsem si užil/a a jsem rád/a, že jsem si tento seminář vybral/a.

agent Kyselá okurka

Chcete být spolutvůrci festivalového Zpravodaje?

Přijďte a přineste nám zprávy o tom, co se děje na místech, kam oko redaktorů nedohlédne. Zajímá nás ruch a šum na Loutkářské Chrudimi a vaše zprávy potěší nejen nás, ale i všechny čtenáře.

Seminář R • Naše rodinné loutkové stříbro

Stačí impulz a začnou se dít věci

Magda Zichačková

Pokud si myslíte, že seminář s malými dětmi bude patřit na Loutkářské Chrudimi k těm nejhlučnějším, jste těžce na omylu. Tam se tvoří už od samotného rána. V době, kdy přicházím, mají některé děti dávno hotové loutky, ví přesně, o čem bude jejich příběh a jak bude vypadat prostředí, v kterém se vše odehraje. Zkrátka vědí, co chtějí. Vedle sebe mají rodiče, kteří jim asistují. Fantazii se meze nekladou a žádný z rodičů nebrání svému dítěti v rozletu. Užasné. „Podívej, tohle je ovčák a ovce a tohle Otesánek, a ten je teď všechny sní. Chramst. Má místo pusy a břicha krabičku od sirek, která se dá vysouvat.“ Dozvim se hned na začátku. V semináři R se tvoří z nejrozumnějších materiálů, které máme všichni doma. „Záměrně používáme materiály, které jsou běžně dostupné: látky, knoflíky, ruličky od toaletních papírů, klubíčka, molitany, ... Zkrátka vše, s čím mohou rodiny, až budou doma, pokračovat,“ říká mi lektorka Dora Bouzková a pokračuje: „Zadání bylo: vyrobit si rodinné divadélko domů. Jedinou povinností bylo, aby si přivezli krabici. Je vtipné, jak je každá jiná. Od malinkaté přes banánovku až po dřevěnou. Hodně jsme se při vymýšlení programu držely zadání od festivalu: Podpořit zájem o loutkové divadlo. Ta volnost se nám

s Magdou líbila. Vymyslely jsme si tedy rodinné divadlo, které pak může mít každý doma. Vyrábíme tak, abychom naplnili čas a zároveň nepřetáhli. Dali jsme si proto nějaké limity: jen 3 postavy, 3 prostřední, atp.,“ dodává.

Na semináři to žije. Všichni tvoří. Každý se podílí na výsledku. Je vidět, jak si děti užívají to, že mohou zadávat rodičům úkoly a rodiče vše plní podle přání svých ratolestí. Kdy jindy se jim něco podobného poštěstí? „Musím se brzdit. Chci, aby byla dcera spokojená. Někdy je pro mě sice nepochopitelné to, jak to chce udělat, ale nezasáhnu. Zkrátka se tady rodič podřizuje nápadům dítěte. Je to jako domino. Tady máte prostor, materiály a tvořte. Impulz jde od lektora k rodiči, rodič předá impulz dítěti a od dítěte putuje impulz zase zpět k rodiči. Řekl bych, že je trochu i vidět, kteří rodiče si s dětmi běžně hrají a kteří tolik ne. Bavi mě sledovat představivost a fantazie, kterou děti mají,“ říká mi jeden z tatínků. Role se obrací zcela přirozeně. „Tati, ty budeš stavět a já budu malovat.“ Děti jsou otevřené. Chtějí se se mnou podělit o své příběhy nebo mi ukázat své loutky. Dvě děvčata si mě zvou k sobě. Sama vyrobila roztomilé skřítky a nejen to. Jedna z nich mi pyšně ukazuje bordel, který

vznikl při výrobě. „Ještě ta loutka není úplně hotová. A ten bordel taky ne,“ říká a směje se. Jsou šťastné, že můžou tvořit to co chtějí a nikdo je neusměrňuje, naopak je podporuje. Lektorky jsou takovými rádčynami pro děti i dospělé. „Všichni jsou dost soběstační. Někdo má autorský příběh, někdo jede podle předlohy. Vzala jsem si s sebou inspirativní knížky, ale nikdo je nepotřeboval. Jsou to samostatné jednotky. Děti vymýšlí a rodiče plní úkoly, ale většinou se to pak prolne, že vymýšlí všichni všechno,“ říká Dora.

Ještě při odchodu přemýšlím nad Žofinčiným příběhem o dvou mimozemšťanech žijících na planetě, kam se jednoho dne přistěhuje Slunce, které začne tak strašně ošklivě zpívat, až se ti dva mimozemšťani musí odstěhovat na Zemi. „Už se těšíme, jak si je budeme oblékat. Budou mít džisky a normální oblečení, aby se na Zemi trochu skryli. Jsem moc šťastná, jak to tady Žofinku baví. Jsme na Chrudimi popáté, ale letos vůbec poprvé na semináři a obě si to užíváme. Ty děti, co tu jsou, jsou moc fajn. Je tu tvůrčí proces a žádný křik. Paráda,“ libuje si maminka. Nedivím se. Sama bych nejradši popadla molitan a vyrobila mimozemšťanům nějakého parťáka. ●

Představujeme...

Tři otázky možná nestačí, ale ostatní si o těch, kdo vás zajímají, zjistíte už sami!

- 1 / Charakterizujte se jednou větou
- 2 / Co vás přivedlo k loutkovému divadlu?
- 3 / Na co se na festivalu těšíte?

Porota

Tomáš Jarkovský (autor a dramaturg)

- 1 / Jmenuju se Tomáš.
- 2 / K divadlu mě přivedl kamarád Zdeněk, který se mu věnoval a myslel si, že když se mu budu věnovat s ním, bude mít lepší příležitost dobýt srdce jedné mojí spolužačky. Nedobyl, ale mě už se pak na dlouho nezbavil. K loutkovému divadlu mě pak přivedlo studium na Katedře alternativního a loutkového divadla a jiný kamarád Kuba, který se mě nezbavil dodnes.
- 3 / Kromě různých milých setkání, s nimiž mám Chrudim spojenou, se těším na všechno, co je nějak hledačské, tvořivé, autentické a osobní.

Jiřina Vacková (herečka, lektorka)

- 1 / Jsem ta, která musela urazit velký kus cesty, aby se vrátila na začátek - k loutkovému divadlu.
- 2 / K loutkovému divadlu mě přivedl žamberecký dramatik, konkrétně Olinka Strnadová :-)
- 3 / V Chrudimi jsem dlouho nebyla a proto se těším úplně na všechno!!! Vážně!

Irena Marečková (scénografka a pedagožka)

- 1 / Jsem stěhovavá scénografka a chtěla-li vědět víc, nahlédněte do knihy Marie Zdeňkové, bude k mání na Chrudimi.
- 2 / Hračky na střední, kamarádi tamtéž a zvědavost, co všechno se dá s tak výtvarným žánrem dělat. Loutkářství má v sobě vtip, (sebe)ironii, sarkasmus, vizuální metaforu, to všechno je mojí letoře fakt dost blízko...
- 3 / Na pořádný divadelní nářez od rána do noci, na celý ten mumraj, na přátele a na nohy v potoce.

Michaela Homolová (režisérka a herečka)

- 1 / Ráda mluvím, nerada píšu.
- 2 / Od kolébky, přes rodinu a loutkářský soubor Gong v Bratislavě
- 3 / Na všechny kamarády a známé a na úžasnou atmosféru, která tady je.

Tomáš Volkmer (výtvarník)

- 1+2 / K loutkovému divadlu mne přivedlo otec. Jak to tak někdy otcové dělávají i můj tatínek mne, malého chlapce, vodil s sebou občas do práce. No a zaměstná-

ním mého táty bylo loutkové divadlo. Byl skvělým loutkohercem. A tak mne, zcela nezámyslně nechal svést divadlem s loutkami.

- 3 / Na setkání, na lidi. Je to sic rok od roku těžší, sebrat na konci divadelní sezóny poslední zbytky sil a nastoupit do vlaku. Ale to uvidění se, zahlédnutí, posílení má stále tu moc.

Jakub Hulák (odborný pracovník NIPOS-ARTAMA a moderátor diskuzí)

- 1 / Natolik se v sobě nevyznám, abych to dokázal.
- 2 / Hana Budínská, ke které jsem začal chodit do kroužku, když mi bylo pět a půl. Ale už předtím mě myslím loutkové divadlo fascinovalo
- 3 / Na některá divadla, na některé lidi, na posezení v Modré hvězdě. Třetí těšení zůstane nenaplněno, Modrá hvězda je prý zavřená.

Redakce

Jana Soprová / šéfredaktorka

- 1 / Cestovatel po kouzelné říši divadla
- 2 / Nejspíš moje první papírové divadlo, se kterým jsem do omrzení hrála jak pro sebe, tak pro všechny příbuzné. A pak návštěva Říše loutek a možnost vkročit do zákulisí.
- 3 / Na lidi, představení, a samozřejmě kafekáru.

Magda Zicháčková / redaktorka

- 1 / Mám smysl pro humor a nebojím se ho použít.
- 2 / Přijde mi, jako bych snad žádné loutkové divadlo před Loutkářskou Chrudimí 2013 ani nepotkala. Takže asi tak.
- 3 / Proč být troškař: na všechno! Lidi, koncerty, probdělé noci, probdělá představení, špionáže na seminářích, slzy smíchu, pochoutky od Paluků, zmrzku z Alfy, med ze Spolkáče, návštěvy v redakci, zpěv, každý nový Zpravodaj, který dostanu dopoledne do ruky. Vlastně i na tu společnou saunu, která nás čeká ve stanu. Zkrátka #loutkarskachrudim je <3

František Kaska / redaktor

- 1 / Jsem nesmírně hodný, inteligentní, tvořivý, krásný, schopný, zábavný

a skromný člověk, po kterém můžete chtít cokoliv (a co budu chtít, to pro vás udělám).

- 2 / Spíše kdo. Jana Halířová (herečka divadla Alfa) a Jirka Hrubý (výtvarník a divadelník), dej jim příroda lehké spočinutí, na ZUŠce v Plzni. Ale přivedli mě i k poezii, k dobrým dramatikům, ke kritickému myšlení. Za vše jim díky.
- 3 / Na přátele (na lidi z redakce zvláště), svítání v Modré hvězdě, na kafekáru, terasu Na balustrádě, na divadelní překvapení (alespoň 1-2), na nové zážitky se zajímavými lidmi, či na zajímavé zážitky s novými (pro mě) lidmi, případně na zajímavé zážitky se starými známými lidmi, eventuálně i na banální klábosení s hodně dobrými známými, které jsem rok neviděl.

Sára Kordová / redaktorka

- 1 / Správná míra špatného vtipu.
- 2 / Přivedli mě rodiče, když jsem ještě neuměla chodit. Od té doby se toho držím sama.
- 3 / Bude to týden skvělosti. Těším se na všechno!

Barbora Jurašková / redaktorka

- 1 / Bude to legrace.
- 2 / Sára Kordová
- 3 / Na polehávání u divadla.

Ema Šlechtová / recenzentka

- 1 / Blondatá, občas příliš (ne)seriózní, studentka Katedry teorie a kritiky na DAMU, která sice neví, co chce, ale divadlo miluje z duše.
- 2 / Primárně frustrace z činoherního divadla, následně pak psaní pro časopis Loutkář. Metaforu, kterou loutky umožňují, se v neloutkovém divadle nikdy nepodaří tak autenticky zformovat.
- 3 / Na festivalu se těším především na pospolitou tvůrčí atmosféru. Zároveň jsem zvědavá na rozdílnost profesionálních a amatérských souborů. Nakonec i na samotnou Chrudim, která je krásná – s loutkovým divadlem i bez něho.

Zpozdily se nám v redakci hodiny a to rovnou o rok.
Děkujeme čtenáře Líbě, která nás vytáhla z roku 2018 zpátky do reality.

Knoflík

DDS při ZŠ Heliodora Píky, Štítina

Loutky nepřijou, spíš připlujou

Jiřina Vacková

Jako předlohu pro svůj soubor si Lukáš Vlček vybral povídku Jiřího Wolkera O kominíkovi. Celou inscenaci provází motiv knoflíku, který nosí štěstí, a je třeba ho u sebe mít pro případ, že Vás potká kominík.

Při vstupu do sálu v MEDu mě zaujalo výtvarné pojetí scény jako: dřevěný stůl, židle, žebřík, vše jako pro panenky, domky a střechy z kartónu, které slibovaly loutkovou podívanou. Po stranách židle pro hudebníky, kterým byl sám autor představení jako houslový doprovod a malý líbezný klučina coby příležitostný bubeník.

Celý příběh o štěstí hraje šest dívek marionetami na nítích. Hrají s nasazením a aktivně od začátku až do konce, takže mi nezbyvá, než jim v duchu fandit. Ale protože vidím, že níťová marioneta je opravdu složitý mechanismus a vahadlo není nejlehčí, v rukou těchto malých a ještě nezkušených dívek si loutka tak trochu dělá co chce. No aby ne, mít kontrolu nad takovým množstvím nití je velmi náročné i pro zkušeného loutkoherce. Postupně tedy odkrývám fakt, že si soubor ukrojil velké sousto. Na dívky jsou kladeny vysoké nároky a ony s touhou je splnit vydají veškeré své úsilí a soustředění do práce s loutkou, aby s ní jakž takž přišly a odešly... takže už nezbyvá prostor pro sdělení, o čem vlastně hrají. Text odříkávají mechanicky. Nevyjadřují význam, ale plní vnější úkoly, které jim byly uděleny. A proto tu chybí hravost, přirozenost a radost ze hry.

Výběr typu loutek je nepřiměřený věku a schopnostem, která děvčata mají. A proto se stane, že loutka nepřijde, ale spíš připluje. Není zvládnutý ani základní princip hry s loutkou. Herečky se občas dívají do publika, místo na loutku. A když zrovna nehrají, vypnou se a sbírají síly na následující výstup. Loutky jim život na jevišti spíše komplikují. Stejně tak i zpěv použitých písní, který je ve vysokých polohách a neodpovídá jejich hlasovému rozsahu, je další nešťastnou složkou celé inscenace. Působí nepřirozeně, ukřičeně.

A pod tím vším mi někde uniká příběh o sirotkovi, což je nakonec kominík, který se zamiluje se do Lidušky. A to je to štěstí.

Představení je obohaceno kouřovými efekty, drobnými scénografickými libůstkami-jako například prostření stolu, které proběhne protočením horní desky, na které je zespona připevněno nádobí a některá loutka přijede dokonce i vozem.

Pokud žáci chtějí s loutkou pracovat i v budoucnu, bylo by vhodné zvolit pro ně jednodušší typ než marionetu na nítích. Snadněji si tak osvojí principy loutko-hraní.

Týká se to i tématu. Vybrat takové, které jim bude blízké a skrz loutku ho budou chtít a umět vyjádřit. Ale to už nechám na jejich pedagogovi. ●

Odposlechnuté hlasy lidu

●
Holky to měly pěkný, jen jim někdy nešlo moc zpívat.

●
Líbilo se mi to, konečně to byl jiný příběh než ty, které se pořád opakují.

●
Líbil se mi bubeník.

●
Bylo to roztomilý!

Vyčistíš mi komín?

Po představení jsem mluvila s celým souborem, který zrovna odehrál, malí herci odpovídali téměř sborově.

Přinesl vám někdy knoflík štěstí?

Ne, ne, nó... Možná.

Jak dlouho spolu hrajete?

Čtyři z nás rok a ostatní tři.

Jaké jste doted' měli úspěchy kromě nominace na LCH?

Asi žádný, ale tady si to moc užíváme!

Jak se vám povedlo představení?

Byly tam chyby, ale jsme spokojeni.

Jak vznikla hláška na konci Vyčistíš mi komín?

To bylo ve scénáři, všechno vymyslel pan režisér.

ptala se Barbora Jurašková

O Smolíčkovi

Spolek loutkářů, Louny

RECENZE

Osamělost Smolíčka

Jakub Hulák

Představení bylo sympatické autentickou souhrou a společně sdíleným potěšením členů souboru ze hry. Jejich energie ale není vždy napřena tím správným směrem, tedy k poctivému převyprávění klasické pohádky. Důvodem může být nejspíš snaha nastavit základní příběh a dosáhnout tak dostatečné stopáže představení, jak je pro velkou část produkce pro děti typické. Už jen úvodní dialog mezi vypravěči působí spíš jako pouhá časová výplň. Rozehrání jejich vzájemného vztahu navíc vnáší do hry cynismus a laskavitu, které působí v inscenaci pro děti nepatřičně. Podobně „vycpávkové“ se jeví i zdlovhavé představování jednotlivých jezinek. Vzhledem k tématu pohádky působí nadbytečně i vyprávění o tom, jak se dali dohromady Smolíček s jelenem (je ostatně zvláštní, že ač jelen narazil na Smolíčka ztraceného v lese náhodou, měl už pro něj ve svém domečku připravenou postýlku). Samotné pohádce pak chybí gradace tří postupných vpádů jezinek, které se nemusí skoro vůbec snažit – důvěřivý Smolíček jim pokaždé sám ochotně vběhne do náruče (i ve scénografickém plánu navíc chybí překážka – jelenův domek vypadá jako stále otevřený). Hlavní hrozbou pro něj v důsledku nejsou jezinky, ale výprask od jelena. Když vypravěč v závěru hry testuje, jestli Smolíček už opravdu nikoho do chaloupky nepustí, citlivého diváka napadne, jestli zjevně osamělý chlapec oprávněně nedává přednost společnosti temperamentních jezinek před autoritativní výchovou jelena.

Sympaticky a funkčně působí loutky a živý doprovod tříčlenné kapely. ●

Na slovíčko...

Rozhovor s principálem souboru a režisérem inscenace.

Kolik ročně nazkoušíte inscenaci?

Jiří Dragoun: Hrajeme od konce října do konce března každou neděli a každou neděli hrajeme jinou inscenaci. Všechno živě, takže v sobotu zkoušíme a v neděli hrajeme. K tomu míváme tak 7 koncertů do roka.

Mohl byste říci něco o souboru?

JD: Je nás 30. A zapojeny jsou všechny věkové kategorie. Patříme k nejstarším souborům. Náš spolek bude mít příští rok výročí 111 let. Zároveň bude 100 let budovy loutkového divadla, takže se jedná vlastně o nejstarší budovu stálého loutkového divadla ve střední Evropě. Plánujeme velké oslavy a vydání almanachu.

Po jak dlouhé době se vracíte na Loutkářskou Chrudim?

JD: Byli jsme nedávno v okénku loutkářských tradic, nikoliv v soutěžním programu. Tam jsme tuším...

Vladimír Verner: Byla to 50. Loutkářská Chrudim a inscenace Dlouhý, Široký a Bystrozraký. V kukátku jsme byli se Začarováným lesem.

Střídáte se na pozicích muzikanti a herci?

VV: Ne, to máme stabilně. Máme kapelu. Občas s nimi hraju na mandolínu, ale spíš hraju jako herec.

Proč jste si vybrali právě Smolíčka?

VV: Protože se mi to téma zrovna líbilo. (smích) Je to náhoda. To se tak stane, že člověk sedí, pije víno a dostane nápad. Tahle inscenace je hodně pro děti. Vždy skvěle reagují, což se tady bohužel moc nedařilo, ale možná to bylo i tím vedrem. Jelen nám málem při tom pobíhání padl.

ptala se Magda Zicháčková

Odposlechnuté hlasy lidu

●
Přišlo mi zajímavý, možná i vlastně trochu zvláštní, že využili jeden hudební motiv na všechny písničky.

●
Byl jsem rád, že měli živou hudbu. To mě potěšilo. A taky se mi líbilo, jak jezdil Smolíček na Jelenovi.

●
Mně se líbilo, jak se Jezinky kroutily a zpívaly. Byly legrační.

Král stromů

Broulananšu, Praha

RECENZE

Podobenství o důležitosti zůstat sám sebou

Michaela Homolová

Známa spisovatelka knih pro děti Martina Drijverová je autorkou pohádky Král stromů, která svým čtenářům nabízí příběh – podobenství o důležitosti zůstat sám sebou a nesnažit se získat moc a krásu vnějšími vlivy. Není divu, že toto téma inspirovalo jedenáctileté holky k vytvoření krátké inscenace. Dívky jsou ve věku, kdy jsou jim pohádkové příběhy ještě blízké, ale zároveň si začínají klást otázky týkající se jejich identity, postavení ve společnosti a vypořádání se s odlišnostmi od většiny.

Šťastně vybraná látka a k ní adekvátně zvolené výtvarné prostředky vedly ke vzniku zdařilé jevištní podoby, která zcela odpovídala věku a individuálním schopnostem obou akterek. Jednoduché kukátkové jeviště, šité stromy, samostojné loutky i závěrečná scéna rostoucího dubku do statného velkého stromu vytvořily kompaktní a velmi srozumitelný celek, kde se jednotlivé složky vhodně doplňovaly a působily velice jednotně. Herecký projev obou dívek byl autentický a přirozený a bylo zřejmé, že obě věděly co a proč hrají a říkají. Jediné místo, kde z mého pohledu tohle nefungovalo důsledně, byla scéna kouzlení – proměny stromů na zlatý a křišťálový. Tady se najednou to „nejzajímavější“ dělo za zataženou oponkou a jedna nebo druhá dívka bez zjevné energie hrála v kloboučku na kalimbu, čímž spíše jen vyplňovala čas nutný na výměnu loutek. Za poměrně problematické též považuji využití manekýnů ve scéně vhodné spíše pro marionety, kde animace nedostávala dostatečný prostor na rozehrávání. Co ale považuji za nejdůležitější, je radostný a herecký i hudebně velmi vyspělý výkon obou dívek. ●

Pozor, co si přeješ!

Rozhovor s herečkami Anežkou Šubrtovou a Medou Folprechtovou a režisérkou Radkou Šubrtovou

Kdo vybíral předlohu?

Anežka: Stejnou předlohu, jen trochu předělanou, jsem měla na poetické setkání. S mamkou jsme na to navázaly a začaly vymýšlet divadlo. Všechno jsme dělaly samy. Scénu, loutky a tak.

V inscenaci je pěkné poselství Zůstaň tím čím jsi. Jak se to týká vás, jak to vnímáte?

Anežka: Jako malá jsem se ztotožňovala spíš s dubkem. Zůstat tím, kým jsem, ať se děje, co se děje. A vědět kým jsem. Teď více přemýšlím o velkých stromech. Je důležité dát si pozor na to, jaká máme přání.

Odkud se znáte holky?

Meda: My spolu chodíme do souboru, ale teď jsme to secvičily takhle samy.

Maminka: Anežka si to původně nacvičila s kamarádkou ze školy. Ve škole se jim to hodilo na jednu událost. Pak to přešlo na Medu, která to zas uchopila trochu jinak.

ptala se Sára Kordová

Odposlechnuté hlasy lidu

●
Líbilo se mi jejich nadšení, bylo vidět, že vědí o čem hrají. Ta flétna na začátku mi příjemně nahradila slova.

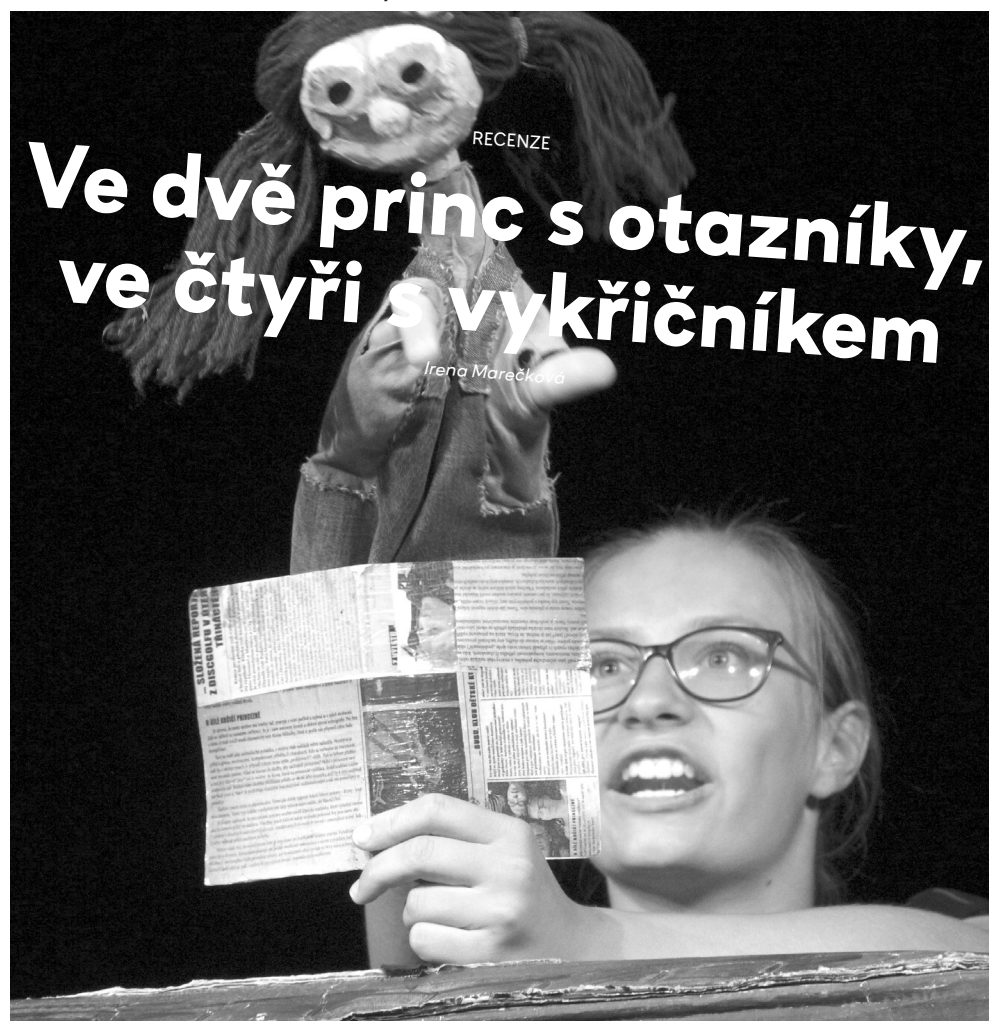
●
Krásný přednes! Bylo je parádně slyšet.

●
Oceňuji scénu. Muselo se jim dobře hrát, protože na to krásně viděly. Líbilo se mi jak řešily čarování.

●
Díky těm copánkům vypadaly mladší než jsou a vůbec mi to nešlo dohromady s jejich „dospěláckým“ vystupováním.

Princ (?)!

BUBU – klub dětské kultury, Vsetín

Ve dvě princ s otazníky, ve čtyři s vykřičníkem

Irena Marešková

Představení Princ (?)! loutkářského souboru BUBU ze Vsetína jsme měli možnost vidět ve Spolkovém domě v čase jeho prvního uvedení na Chrudimi ve 14:00. Upřesnění místa a času je podstatné proto, co z reakcí na viděné a z diskusí vyplynulo později.

Soubor uvádí, že spolu tvoří už devět let a pořád je to baví. Na jevišti to bylo patrné. Lépe řečeno, jeden si dovede představit, jak se bavili při autorské dramatizaci klasického pohádkového příběhu o drakem uneseném členu královské rodiny a jeho hrdinném vysvobození. A protože příběh pojali jako pohádku genderově naruby, je tu unesen zženštilý rozmazlený princ a záchránkyně se rozhodne být chlapácká princezna. Nakonec ovšem dojde k princově pochopení a do své předpokládané role muže činu, tedy supermana ve stříbrném pláštiku, je přece jen drsně dostrkán až ranou do hlavy, aby se mu rozsvítilo. A svatba bude!

Inspirovaná jevištní hravost připomíná studentské představení, vzniklé z čisté radosti pobavit. Vizualní podoba grotesky je daná už volbou druhu loutek, maňasi mají mocné a barvitě karikované hlavy, scéna je prostě omalovaná multifunkční papírová krabice, drak vycpaný zelený vak s dvěma klapacími hlavami. Ačkoli maňasová scéna by předpokládala paraván, podlahu, pevnou oporu chybějících nohou loutek, tady se postavy pohybují netypicky celým prostorem. Vtipně choreograficky a rytmicky je rozehraná situace hromadné rvačky s loupežníky i jejich písňový nástup. Vůbec rytmizace představení patří ke kladům inscenace. Například princeznino chystání zavazadla na záchrannou výpravu. Balení jednotlivých propriet, od celkem potřebných, po zvláštní až absurdní graduje ve zdvořilém tempu - to množství by se nevešlo ani do stěhováku. Stříh. Slečna má sbaleno v malé červené kabeličce, hotovo. Takové momenty fungují, diváci na vtip reagují.

Co tu bylo otazníkem, je snad dáno tím, že ne každá repríza vyjde tak, jak má. První byla místy nesmělá, herecky umírněná, takže se začaly odhalovat nedokonalosti i slabiny, hlavně dramaturgie, resp. motivů ústředních postav. A co víc, i motivace souboru samotného. Proč hrají zrovna tohle, baví je to? Což by diváka, chyceného na absurdní hříčku, vlečeného na udiče suverénně razantním herectvím nemuselo ani napadat, divák by si neměl smíchy ani vydechnout.

A to je právě ten vykřičník. Takhle vtipně, svižně a zábavně se to podle ohlasů podařilo souboru později odpoledne, při dalších dvou reprízách, kdy fungoval díky nasvícení sálu kontakt s hledištěm. Dobře, že tak, někdy stačí málo a zadaří se. Tři vykřičníky!!! ●

Inscenace je taková, jací jsme my

Rozhovor s Kačkou, Klárkou, Ctiborem, Zbyňkem a jejich vedoucí Barborou Dohnálkovou.

Vaše inscenace Princ (?)! je autorská. Jak vznikala?

Kačka: Cestou v autě ze Svitav. Klárka řekla, že si chce zahrát draka, tak jsme ji vymysleli pohádku.

Barbora: Já řídila, takže jsem do toho moc nezasahovala, ale zapojili se všichni. V autě vytvořili kostru.

Zbyněk: A pak jsme ji nabalovali. Vtipky, hlášky a tak.

Diváky zaujaly vaše loutky a rekvizity, dokonce je jeden pojmenoval jako pěkně prdlé.

Zbyněk: Ty jsme taky vyráběli všichni společně. Nenavrhoval je jen jeden člověk.

Ctibor: My už jsme dost seheraní, takže jsme se na jejich vzhledu snadno shodli.

Co ta forma? Skoro taková revue, písničky a tak. Je to váš styl nebo jste tímto způsobem tvořili poprvé?

Klárka: Nene, takhle teď pracujeme. Už Krysa byla dělaná podobně.

Ctibor: Ale ta nebyla autorská. A chystáme další inscenaci v tomhle duchu.

Barbora: No jo, oni jsou hrozně plodní, už mají v hlavě další dvě.

Tvoříte a hraje ve čtyřech, dva kluci a dvě holky, doplňujete si navzájem věty – takhle to bylo od vzniku vašeho souboru?

Kačka: Na začátku nás bylo asi 11. To jsme tam ale byli z téhle sestavy jen já se Ctíradem. Pak přišla Klárka a jiní odpadali a pak Zbyněk. Rozumíme si.

Zbyněk: Takhle nám to maximálně vyhovuje. Inscenace je taková, jací jsme my.

Ptal se František Kaska

Odposlechnuté hlasy lidu

●
Mě bavila ta souhra a rytmizace.

●
Bylo to hravé a živé.

●
Líbily se mi loutky a rekvizity. Taky ta práce s jednoduchou scénou.

●
Loutky byly pěkně prdlé.

●
Veselé. Ano ... veselé.

Deidre

Loutková scéna Radost Strakonice

RECENZE

Chvála ambicí

Tomáš Jarkovský

Těší mě, že mi hned první den programu letošní Chrudimi nabídl ve strakonické inscenaci *Deidre* setkání s tím, kvůli čemu sem jezdím. S ambicí vyprávět příběh či ohledávat téma prostřednictvím všech dostupných inscenačních prostředků, s hledačstvím, s neotřelostí, s ochotou riskovat, s tvorbou. Nechci být nespravedlivý vůči některým dalším představením prvního dne, která byla v mnoha ohledech potěšující, ale strakoničtí se byli ochotni vydat do vod nejneprobádanějších, a tím zároveň i nejpřitažlivějších. Inscenace vychází motivů staré keltské báje a strakoničtí si dobře uvědomují, s jakým materiálem pracují. O jejich poučenosti nemůže být pochyb. Zároveň jsou natolik důslední, že se odhodlali promítnout epický, mytický charakter předlohy do ne zcela obvyklé formy inscenace. Ta je na jednu stranu velmi přísná, minimalistická, na druhou stranu však ve svém minimalismu velmi bohatá. Snaží se důsledně pracovat s výtvarnými prostředky, se symbolem, se světlem, s hudbou či slovním gestu.

Tím si před sebe ставí nesmírně náročný úkol, který se ne vždy daří naplnit beze zbytku. Inscenace do značné míry stojí na vyprávění či slovním jednání, které ale pohříchu až příliš často zaniká. Na dřevě zjednodušená struktura trpí stereotypností a nivelizací významů, jako by všechny motivy a dějová fakta byly stejně důležité. Nevypichuje důležité, kritická místa příběhu a nevěnuje jim pozornost, jíž by si zasloužily. Málo pracuje s charakterizací jednotlivých postav ve vztahu k jejich symbolickému, archetypálnímu významu, o který se ale přitom inscenace zjevně opírá. Při takto na první pohled přísném, až takřka konceptuálním přístupu se také najednou zřetelně vyjevují nejasnosti v hierarchii postav. Není jasné, proč jsou některé postavy reprezentovány loutkou a jiné nikoli. Ani práce se světlem a zvukem není zcela důsledná.

Žádný z výše zmíněných nedostatků by však neměl překrýt skutečnost, že se jedná o inscenaci hledačskou a v nejlepším smyslu slova ambiciózní. A tím také velice inspirativní. ●

Keltský minimalismus

Jakub Jílek je autor textu a hudby, režisérem i interpretem inscenace *Deidre* Loutkové scény Radost ze Strakonice.

Jak vznikl text a jak konkrétně jste čerpali z keltské mytologie?

Původ je skutečně v keltské legendě. Čerpal jsem z přepisu kolem doby raného středověku, ze kterého jsem si vzal začátek a konec. Prostředek jsme museli hodně okleštit. Snažili jsme se o fragmentárnost, a především podpoření skutečnosti, že se jedná o legendu.

A proč zrovna Kelti?

Jedná se o osobní zájem mě a Dáši Zubrikové, která v *Deidre* hraje. Kelti nás baví, a proto jsme zvolili právě tuhle látku.

Silnou stránkou *Deidre* je hudba. Jak vnímáte její funkci v rámci inscenace?

Nechtěli jsme konkrétně keltskou hudbu. Spíše jsme se snažili o celkový minimalismus. Jde tedy především o občasné tóny jako brnkání kytary nebo bubny, které podpoří náladu než o samostatný hudební celek.

Co chystá Loutková scéna Radost do budoucna?

S touto skupinou mladších máme v plánu převést na jeviště Tolkiena, a to konkrétně jeho pohádku *Sedlák Jiljí z Oujezda*.

Ptala se Ema Šlechtová

Odposlechnuté hlasy lidu

● „Vadilo mi, že na začátku nebylo hercům vůbec rozumět. Naštěstí se to hodně rychle zlepšilo a zbytek představení proběhl bez problémů. Potěšil mě dobře vypointovaný konec a dobře nastavená délka.“

● „Zaujal mě výběr tématu, protože jsem velkým fanouškem skandinávské mytologie.“

● „Mě potěšilo jednoduché zpracování scény a práce se světlem. Velmi minimalisticky doplňovaly temný a filosofický mytický příběh.“

● „Líbilo se mi, když hořel les.“

Kuse z diskuse

zaznamenal František Kaska

Veřejnou diskusi moderoval zkušený matador Jakub Hulák a bude tomu tak i další dny. Zahájil představením poroty a nastínil formát rozpravy. Nejprve rychlé reakce diváků, nápady, glosy, neoborné a nestrukturované promluvy, pak vystoupí jeden člen poroty s ucelenějším vstupem, s tím, že ostatní ho budou doplňovat, příp. se opětně zapojí, pokud se budou chtít něco dodat. A na závěr může, ale nemusí reagovat soubor. Každému představení bude věnováno 20-30 minut.

Král stromů

Diváci ocenili krásnou artikulaci obou protagonistek, energii a zápal, komunikaci mezi nimi a vzájemnou souhru. Pro někoho možná tlačily na hlas až moc.

Věděly, o čem hrají, téma odpovídá jejich věku, zvolené prostředky jejich možností.

Luděk Richter: Děti v tomto věku jsou připravené na takové téma a žánr (báje), začínají žít intelektuálně, vnímat etické hodnoty, mít k nim vztah. Co se týká zvolených prostředků, soustředí se herečky na epické vyprávění, loutky děj spíše ilustrují, a je to tak v pořádku.

Jakub Vašíček: Souhlasím, i mně vyhovovalo to až zenové loutkoherectví. Jen ta destrukce stromů na konci byla málo. Prostě jen opatrně škubaly větve.

Luděk: Postavy čarodějnic nebyly úplně jasné. Ani výtvarně. Vypadají spíš jako dámy, co si do lesa odskočily.

Za porotu vykopla Míša Homolová: Téma i prostředky opravdu zvolené adekvátně věku i vybavenosti. Děvčata jednala přirozeně, odvyprávěla příběh jasně i s poučením. Herečky jsou aktérky vybavené, mohly více hlasovou stylizací odlišit vyprávěčky, čarodějky a stromy, u ztvárnění lidí, kteří v závěru zlikvidují buk a javor, se to povedlo lépe. Problémem bylo do jisté míry kukátko, které jako prostor nevyhovovalo typu zvolených loutek. Provedení hlavního kouzla bylo trochu zklamáním, změna proběhla za oponkou, zatímco druhá čarodějka hrála trochu nezúčastněně na kalimbu.

Oškubávání stromů opravdu chyběla gradace, slovní i akční. Působilo rozpačitě. To ale nemění nic na tom, že jsme viděli hodnotnou práci.

Tomáš Jarkovský: Pointa růstu dubu ale ukázala, že to kouzlo umí provést divadelně. Baví mě zjevný autorský vklad dívek při převedení nedramatického textu na jeviště.

Irena Marečková: Chybí jasnější výtvarný koncept. A červené rámování kukátka a oponka spíše ruší, protože herečky rozehrávají akci i mimo.

Luděk: Hádky při trhání stromů přinesla nové, falešné téma. Jestli bohatství (zlata a křišťálu) není dost pro všechny. To je mimo původní poselství.

Vedoucí souboru na závěr vysvětlila, že dívky si nechťely stromy zničit, protože si je samy vyrobily.

Princ ?(!)

Dojmy diváků: Hráli s radostí, bavilo je to. Zajímavý byl nápad obrácení rolí – princezna vysvobozuje prince, jednoduší a funkční scénografie, rychlé změny a jejich ozvučení.

Co bylo ambicí? Snaha pobavit. Byly tam vtipné scény, dobře provedené, například balení princezny kabelky nebo boj s loupežníky.

Luděk Richter: Byla to 100% autorská práce. Bylo to hravé, radostné, loutky vyrobili sami z PET lahví. Problémem je ale téma, motivace, logika příběhu. Proč se princ tak náhle změnil?

Za porotu vykopávala Irena Marečková: To, co jsme viděli, nás nepřesvědčilo (porota viděla představení ve 14 hodin – pozn. redakce). Bylo to málo suverénní, abychom to vzali jako řachandu a nevnímali nelogičnosti příběhu. Proč je princ zženštilý, proč mu drak přesto velmi rychle slouží, stačí rána do hlavy ke změně nejen charakteru, ale i vizáže? Scénografie byla funkční jen do jisté míry, maňásci neměli oporu, stávali se spíše znakem postavy, ale nerozehrávali typické maňáskové akce. Loutky byly až punkové, hodily se k humoru inscenace. Míša Homolová: Dalším tematickým problémem je, že princezna při osvobození prince nemusela nic vykonat, drak jí prince ochotně přenechal.

Tomáš Jarkovský: Jde o zbytečnou ani ne parodii, spíše perzifláž pohádky.

V další diskusi se účastníci shodli, že opravdu viděli každý jiné představení. Jedni neměli jasno, jak to aktéři myslí do to doby, než zazněla havajská píseň o kakau, pak pochopili, že jde o frašku, show, radostné pobývání souboru na jevišti a kontakt s diváky. Jiné skupině naopak tato píseň přišla naprosto mimo kontext celé inscenace a radost vnímali od začátku. Souboru mohl uškodit prostor Spolkového domu a tma v publiku při prvním představení.

Deidre

Karel Šefrna: To bylo milé divadlo, vnímám ho jako renesanci toho, co se dělo na Chrudimi v 70. či 80. letech. Výtvarné principy černého divadla, zajímavé, působivé obrazy, svícení vytáhlo detaily. Některé postavy ale byly jakoby z jiného těsta. Minimalistická hudba byla fajn, někde jí možná bylo moc, či byla moc hlasitá, upozadila herce. A závěrečný obraz byl vysloveně krásný.

Další diváci souhlasí, ale vnímali spíše obrazy, atmosféru, výtvarnou a hudební složku, už ale ne jasný děj, spíš mlhavý. Zůstal dojem, ale ne téma. Příběh sděluje ve slovech, v obrazech, chyběly emoce, akce, drive.

Kamil Bělohávek: Musím ocenit vážnost sdělení, nesnaží se jen lacině pobavit diváka.

Jakub Vašíček: Ano, baví mě ta ambice, snaha o důslednost, kvalitní technické řešení. Takhle moc souborů nepřemýšlí. Další z diváků měl problém se srozumitelností i kvůli nekvalitní mluvě herců.

Jinému vadily rychlé střihy ve svícení. Za porotu vykopával Jakub Hulák:

Vnímám výrazný posun kvality práce souboru od tradičního loutkářství k experimentu (ač možná znovu objevili objevené, nevadí). Zásadní problém už tu byl pojmenován – bylo těžké poslepnout příběh. Nemusím dostat od souboru vše jako na tácu, ale to tápání mi znemožnilo hlubší zážitek. Nejsou jasné všechny motivace postav, důvody posunu děje.

A nechtěné komické momenty, jako střelba z luku či setkání s medvědem, zrazují atmosféru a poetiku inscenace.

Daniela Fischerová: Deidre znamená zámutek, žal. Nevím, zda to víte, ale i to je klíč k pochopení té postavy.

Tomáš Jarkovský: Je těžké přenést k nám příběh jiné kultury, mytologie. Jde o epické divadlo v loutkohereckém minimalismu těžko udržitelné, aby nesklouzlo ke stereotypu. Chtělo to více pečlivosti při práci s motivy.

Luděk Richter: Jde o jednoznačnost znaků. Chce to víc pracovat s mizanscénou. První scéna s totemovými loutkami byla jasná, sdělná. Vztahy v prostoru významotvorné. Rituální divadlo. Příliš akce vlastně vadilo, takové ty náznaky pimprlového divadla sdělení drobily, rozbíjely.

Jiřina Vacková: Nepochopení složitého příběhu vzniklo i z toho, že chyběly informace. Nerozuměla jsem napoprve všem jménům. Zkrátka to chce lépe mluvit.

Míša Homolová: Hudba a světlo by mohly být ještě sebranější.

Soubor na závěr mluvil o dramaturgické práci. Příběh byl vlastně sestaven ze střipků, různých verzí báje.

Knoflík

Diváci ocenili soustředění a zaujetí malých dětí. Jiní ale viděli představení od 14 hodin a měli pocit opačný. Jde navíc o radost z jevištní existence, nebo o plnění úkolu od pana učitele? Děti mluví, vodí a zpívají nad svoje možnosti. Jsou disciplinované, ale nemají šanci plnit tolik úkolů najednou.

Za porotu vykopávala Jiřina Vacková: Fandila jsem jim, nicméně nároky na ně byly nesplnitelné. Vodit takto komplikované marionety na nitích po poměrně velkém prostoru byl pro děti jistě zážitek, jenže jim chybí potřebná dovednost. Loutky létaly, děti je místo chůze spíše tahaly po podlaze.

Jakub Hulák: A při soustředění na vodění už nezbyla síla věnovat se jednání hlasem, takže text jen deklamovaly. Problémem byl i (snad) nechtěný humor typu: když strkám štětku do komína, myslím na svou Lidušku.

Luděk Richter: Bylo tam zkrátka moc pana učitele. Texty, vedení, písně mimo věk a možnosti hrajících dětí. Ty byly

použité. Ale neřeší divadlem žádné své téma, vše dostaly z vnějšku.

Irena Marečková: Loutky a scéna jako by byly od dvou různých lidí, ale není to tak. Loutky mají hurvínkovskou technologii s klouby v koleni a krku vhodnou pro drobnokresebnou hru. Oproti tomu scénu tvořily mansiony pro jednotlivé děje, poměrně čistě provedené.

Míša Homolová: Zkrátka, ty děti se minuly úplně se vším.

O Smolíčkovi

Únava a pozdní hodina se projevila na počtu diskutujících.

Luděk Richter: Hlavní problém je dramaturgický. Polovinu času se řeší nedůležité věci. Základní téma: neotevřít cizím lidem, zůstává v pozadí, je rozředěné. Navíc ten rozpor: pustím x nepustím není zdůrazněn ani scénograficky. Baráček z latí, který nemá dveře – jasný znak oddělení dvou prostorů, a navíc má stále otevřené okno zkrátka nefunguje.

Jakub Vašíček: Řešili vztah vypravěčů na úkor Smolíčka. O něho vůbec nešlo.

Tomáš Jarkovský: Vypravěči vlastně ani nevyprávějí, připomíná to spíš forbíny a la Osvobozené divadlo, předvádějí vztah dvou lidí, kteří se asi nemají moc rádi. Můžeme mít navíc každý rozdílný vkus, některé věci jsou ale přes čáru. V tomhle příběhu jde přece o hodnotu vztahu, jak se s tím slučuje to, že jelen Smolíčka za provinění drsně zbil.

Výprask Smolíčka vadil mnoha dalším divákům.

Irena Marečková: Dělat divadlo, to má i sociální rozměr, ten je stejně důležitý jako vyprávět příběh. Chápu, rádi děláte humor, zabýváte se vymyšlením gagů, ale pak nějak zapomenete sdělit téma.

Taky mě mrzela ta nedůslednost ve scénografii. Třeba chýše jeskyně – dvakrát k ní vůbec nedošly – byla nevyužitá.

Míša Homolová: Hrát pro děti na nás klade větší odpovědnost. Dáváme jim poselství, formujeme jejich vkus, vidění světa. Na to je třeba myslet. ●

Loutkocaching

Úspěšní hledači kešek

Berunka a Stázka | Kachna-Evženie | Chadwicek
Paní Chlumecká | Prostě Míša | #pšejevateam
Kája | Lenka | DvD | Sourí z Missouri

Celofestivalovka

Náповěda zní: Má prázdniny.

Jednodenní keška

Když čekáš ve frontě, rozhlédni se.

Neviditelná dívka

● Sledovala jsem vzdušné proudy a chvílemi se možná vznesla až vysoko nad jeviště. Stejně zaujatá jako to mrň, které musela maminka neustále tahat z jeviště... a jiná holčička pořád dokola opakovala Už začali, už začali, už začali... a koukala, jak se tam vznášejí ty pytlíkové loutky. A fény mi zcuchaly vlasy, možná jste je na chvíli zahlédli (Aero)

● Čím jsme si to zasloužili, že je ten letošní program tak pozitivní? Samá smrt, samá rakev... ptala se jedna z paní u vstupu do sálu Michala Drtiny. A on na to: No, takový je svět...

● Nečetl někdo anotaci, ptal se Petr Reif ve stanu. Odpověď: *Prej se tu budou rozdávat nějaký věci... To jste špatně pochopil, vy jste měli přinést nějaké neobyčejné věci, se kterými se bude hrát divadlo. Rozdávat se nic nebude... Takže už vás to asi nezajímá a jdete pryč? Za pár chviliek ale byly na scéně věci neobyčejné, korunované hlavní hrdinkou – kalhotkami se skvrnou...*

● Přála bych vám zažít zadní řady v divadle. Na Potlachu v hustnůce tu byly k vidění jednak mnohé mobily, a k slyšení vlastní interpretace písní Vlajka či Rosa na kolejkách.

MINUTOVÁ HRA

Kašpar

Před folkovým vystoupením se na pódiu objeví KAŠPAR a spustí do publika:

Konec folku, konec hraní
kašpárek to zachráni
(rozhledne se a pokračuje).

Proč jste přišli pane,
paní,
už je konec s folkováním.

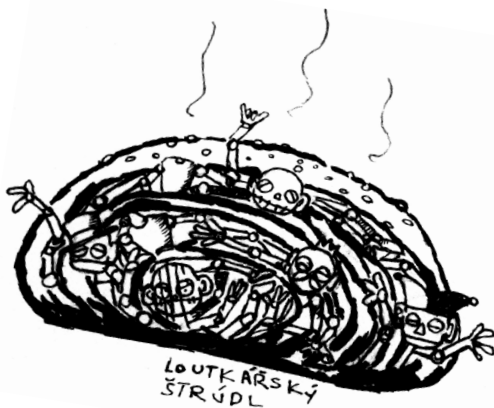
Teď už zbývá jedna věc

a to vždycky a to hned.

Já jsem kašpar, zlý to skřet,
všechno smétám s folkem hned.

Pořádně se rozmáchnu a mizí za doprovodu sarkastického ironického chichotu.

Výzva: Žádáme autora, aby si přišel pro odměnu do redakce.

MINUTOVÁ HRA

Otázka na tělo (loutková hříčka s folklorní městskou tematikou)

Jeník: (vylézá na střechu s písní Josefa Hodka na rtech) Já jsem malý kominiček, moc

poctivý řemesníček, já se ráno probudím a vymetu ti komín.

Liduška: (oknem) Jeníku, pojď jíst!

Jeník: (ze střechy) Liduško, vezmeš si mě?

Liduška: Vezmu, když mi vymeteš komín.

Zlá loutka: (blíží se s vyzývavým gestem) Ale máte na to jen minutu!

Liduška: A za jak dlouho mi vymeteš komín vy?

Zlá loutka: To záleží na štětce. (zavírá dveře a zatahuje záclonu)

Rubrika Studia My Dvě

Jsme dvě. V Šumperku.

Na divadelních prknech. V tónech i ve slovech.

Věříme na pohádky. Žijeme s dětmi. Fandíme divadlu s myšlenkou.

Jsme dvě. V Chrudimi...

Repetice na divadle funguje

Který je to mezi námi, co se choval
za plínkami.

Ten, ten, ten, ten musí jít z kola ven.
Který je to mezi námi, co měl známky
s hvězdičkami.

Ten, ten, ten, ten musí jít z kola ven.
Který je to mezi námi, co čet básně
holkám pod hvězdami.

Ten, ten, ten, ten musí jít z kola ven.
Který je to mezi námi, co měl pletky
s manželkami.

Ten, ten, ten, ten musí jít z kola ven.
Který je to mezi námi, co se choval
za plínkami.

Ten, ten, ten, ten je mezi námi mrtvola!!!

Manželské desatero aneb rady dokonalé ženy Malvíny Paraplíčkové

Zpracoval Kapající Kohoutek

1. Na první schůzce s mužem žena odhalí pouze své jméno. Další důvěrnosti, například líbání ručky, si nechá na v pořadí desátou schůzku.
2. Než žena odhalí svá kolínka, napočítá do sta, a to pouze ve večerních hodinách.
3. Po příchodu muže z práce ho letmo políbí na tvář a nechá ho v klidu a o samotě spočinout v jeho oblíbeném křesle.
4. Žena neobtěžuje svého muže domácími pracemi, vykonává je zásadně, když je muž v práci.
5. Žena se ve společnosti chová cudně a nevybízí svým zjevem ostatní muže k nemravným myšlenkám.
6. Hanlivá slova v ústech ženy degradují její postavení do hampejzu, vykřičených domů a jiných podobně pofidérních podniků. Žádá-li si to situace, nazve svého muže rošťákem či lumpem.
7. Žena lehává s mužem maximálně jednou týdně, aby ukojila jeho touhu a potřebu. Zbytek týdne se věnuje úpravám interiéru.
8. Intimní styk probíhá v čistém uspořádaném prostředí, rychle, ale důkladně.
9. Má-li žena něco na srdci, sdělí vše svému muži bezprostředně po večeři, kdy je muž dobře nasycen. Mluví však stručně, aby ho nezatěžila.
10. Dokonalá žena dbá o svůj zevnějšek a reprezentuje svého muže a případné manželské problémy zásadně řeší za zavřenými dveřmi. Ovšem vždy po večeři!

ze sbírky: Zdálo se jí, jak krájí celer, ráno ho tam měla celej..

představení

9.00	Král stromů / Princ (?)!	<i>Spolkový dům / Král stromů: Broulananšu, Praha / 20 min. / od 6 let // Princ (?)!: BUBU – klub dětské kultury, Vsetín / 15 min. / od 5 let</i>
10.00	Knoflík / O Smolíčkovi	<i>Scéna MED / Knoflík: DDS při ZŠ H. Píky, Štítina / 25 min. // O Smolíčkovi: Spolek loutkářů, Louny / 30 min. / od 3 let</i>
11.00	Deidre	<i>Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Loutková scéna Radost Strakonice / 30 min. / od 7 let</i>
11.00	Skákavá princezna	<i>Terasy Muzea loutkářských kultur / Tomáš Kapsa, LS Před Branou, Rakovník / 30 min. / od 3 let</i>
14.00 / 16.00 / 18.00	Všetečka	<i>Malá scéna Divadla Karla Pippicha / Divadlo NA HOLOU, Hořovice / 30 min. / od 3 let</i>
14.00 / 16.00 / 18.00	Rybář a velryba / Jak to chodí u medvědů / Zase–zase–zase	<i>Scéna MED / Rybář a velryba: Spolek loutek LOUČKINO, Brno / 20 min. / od 3 let // Jak to chodí u medvědů: Pod kloboukem, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou / 15 min. / od 3 let // Zase–zase–zase: ZIP, ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou / 20 min. / od 5 let</i>
14.00 / 16.00 / 18.00	Individuální výstupy s loutkou	<i>Spolkový dům / SAL SČDO / 45 min. / od 3 let</i>
15.00	Tři siláci na silnici	<i>Divadlo Karla Pippicha / Divadlo Alfa, Plzeň / 50 min. / od 6 let</i>
15.00 / 17.00	Honza pták	<i>Stan za divadlem Karla Pippicha / Studio DAMÚZA, Praha / 35 min. / od 5 let</i>
19.00 / 22.00	RAW	<i>Slavoj Divadla Karla Pippicha / KALD DAMU, Praha / 25 min. / od 10 let</i>
21.30	Kar	<i>Divadlo Karla Pippicha / Fekete Seretlek a Studio DAMÚZA / 60 min. / od 10 let</i>
21.00 – 22.30	Veřejná diskuze	<i>Sůva v Chrudimské besedě (u scény MED)</i>

koncert

19.00	František Nedvěd & Kapela Tie Break	<i>Resselovo náměstí</i>
-------	--	--------------------------

dílňky pro veřejnost

10.00 – 12.00	Maňáskové hlavičky	<i>Klubovna Divadla Karla Pippicha / Theatr ludem / Ostrava Jednoduché hlavičky vyrobené z kartonu, papírových i barevných pásek.</i>
14.00 – 16.00	Naučte se žonglovat	<i>za Divadlem Karla Pippicha Workshop žonglování – pár triků se třemi míčky. Také šátky, kruhy nebo cigar boxy. Pro začátečníky i mírně pokročilé.</i>
11.00 – 16.00	Výroba loděk	<i>za Divadlem Karla Pippicha Vyrobite si loďku s vrtulkovým pohonem na gumičku a v retro plechové vaně ji s dřevěnými plavíčky zachráníte z divokých vln...</i>
10.00 – 12.00	Plecháčkem za čistou zem	<i>za Divadlem Karla Pippicha Také vám vadí plné koše plastových jednorázových kelímků od výborné kávy z Kafekáry? Přijďte se k nám a přijďte si vyrobit vlastní plecháček do Klikové dílny, který můžete nosit stále s sebou a navíc si jej můžete sami ozdobit.</i>
16.00 – 18.00	Hravé odpoledne s ČMSS	<i>za Divadlem Karla Pippicha Hravé odpoledne s Českomoravskou stavební spořitelnou Nafukovací horolezecká stěna, malování na obličej, fotokoutek a soutěže.</i>